

IND-werkinstructie nr. 2005/36 (IMO Naturalisatie)

Aan Medewerkers Naturalisatie
Procesdirecteuren IND
Afdeling Uitvoeringsbeleid

c.c. HDCIM

Van HIND

Datum 16 november 2005

Vindplaats Quest: trefwoord, objecttype "werk-instructie"

Onderwerp Afstandsprocedure na verlening Nederlandschap

Bijlage

1. Inleiding

Van 1992 tot 1997 werden personen die het Nederlandschap wensten te verkrijgen niet verplicht afstand te doen van hun andere nationaliteit. Met ingang van 1 oktober 1997 is deze verplichting per circulaire weer ingevoerd. In de Rijkswet op het Nederlandschap, zoals deze luidt sinds 1 april 2003, is deze afstandsverplichting nader geregeld en van een duidelijke procedure voorzien.

Deze werkinstructie is bedoeld ter ondersteuning van de inhoudelijke beoordeling van deze afstandszaken met uitzondering van de zaken van de Nederlandse Antillen en Aruba.

Voor de opvoer en registratie wordt verwezen naar de AO verzamelinstructie inzake de afstandsprocedure.

2. Wet- en Regelgeving

artikel 9, eerste lid, aanhef en onder b RWN:

Het verzoek van een vreemdeling die voldoet aan de artikelen 7 en 8 wordt niettemin afgewezen, indien de verzoeker die een andere nationaliteit bezit, niet het mogelijke heeft gedaan om die nationaliteit te verliezen dan wel niet bereid is het mogelijke te zullen doen om, na de totstandkoming van de naturalisatie, die nationaliteit te verliezen, tenzij dit redelijkerwijs niet kan worden verlangd.

Artikel 15 eerste lid, onder d RWN

Het Nederlandschap gaat voor een meerderjarige verloren door intrekking door Onze Minister van het besluit waarbij het Nederlandschap is verleend, welke kan plaatsvinden, indien de betrokkene heeft nagelaten na de totstandkoming van zijn naturalisatie al het mogelijke te doen om zijn oorspronkelijke nationaliteit te verliezen;

Europees Verdrag inzake Nationaliteit

Op 18 en 25 augustus 2004 heeft de Raad van State uitspraak gedaan in een aantal zaken waarin het Nederlandschap is ingetrokken omdat geen afstand is gedaan van de oorspronkelijke nationaliteit.

De Raad van State heeft daarbij geoordeeld dat het intrekken van het Nederlandschap wegens het niet doen van afstand niet in strijd is met het Europees Verdrag inzake Nationaliteit (EVN).

3. AO afstandszaken

Er is een AO instructie beschikbaar voor de afstandsprocedure. Zie intranet, Naturalisatie, kennisbank, administratieve organisatie.

4. Beoordeling afstandsverplichting

4.1 Bewijs van aanvraag

In de bijlage bij de kennisgeving van het Nederlanderschap is aangegeven dat verzoeker binnen drie maanden na dagtekening een originele verklaring moet toezenden waaruit blijkt dat hij afstand heeft gedaan van zijn oorspronkelijke nationaliteit.

Indien deze verklaring niet binnen drie maanden overgelegd kan worden kan voorlopig worden volstaan met het toezenden van een origineel bewijs van de autoriteiten van het land van herkomst waaruit blijkt dat de autoriteiten het verzoek tot afstand hebben ontvangen en in behandeling hebben genomen.

Dit bewijs wordt afgegeven door de autoriteiten van het land van herkomst, meestal de ambassade of het consulaat. Van dit stuk wordt niet verlangd dat het wordt gelegaliseerd of voorzien van een apostille. Indien het stuk is opgesteld in een taal anders dan het Nederlands, Frans, Duits of Engels, moet het stuk zijn vertaald door een beëdigd vertaler.

Het komt voor dat door verzoeker andere verklaringen worden overgelegd zoals -stukken die niet zijn opgesteld door de autoriteiten van het land van herkomst, de ambassade of het consulaat (te denken valt aan door betrokkene zelf of door derden geschreven brieven);

-stukken van de autoriteiten van het land van herkomst waaruit slechts blijkt wat de kosten verbonden aan de afstandsprocedure zijn,

-verklaringen dat het wel mogelijk is om de nationaliteit te behouden naast de Nederlandse;

-stukken van de autoriteiten van het land van herkomst waaruit slechts blijkt dat het paspoort is ingenomen.

Dergelijke stukken worden niet aangemerkt als een bewijs van de aanvraag:

Als door verzoeker een stuk wordt overgelegd dat niet valt aan te merken als een bewijs van aanvraag wordt hij schriftelijk in de gelegenheid gesteld om alsnog met een bewijs van aanvraag te komen.

4.2 Bewijs van afstand

Een bewijs van afstand wordt afgegeven door de autoriteiten van het land van herkomst. Uit dit officiële bewijs blijkt dat een verzoek om afstand is gehonoreerd en dat betrokkene per een bepaalde datum of per direct de oorspronkelijke nationaliteit niet meer bezit.

Een bewijs van afstand wordt geaccepteerd indien dit is afgegeven door de daartoe bevoegde autoriteiten in het land van herkomst (bijvoorbeeld ministerie van Binnenlandse Zaken en Communicatie, het Kabinet van de President).

Voor een bewijs van afstand geldt dat het moet zijn gelegaliseerd óf voorzien van een apostille. Voor een aantal landen geldt een vrijstelling van de legalisatie /apostilleverplichting van het document.

Indien het stuk is opgesteld in een taal anders dan het Nederlands, Frans, Duits of Engels moet het stuk worden vertaald door een beëdigd vertaler.

Door verzoeker moet het originele bewijs van afstand worden overgelegd. Indien het originele bewijs van afstand bij de gemeente is overgelegd moet de gemeente een gewaarmerkt afschrift hiervan aan de IND sturen.

Als door verzoeker een verklaring wordt overgelegd die niet valt aan te merken als een bewijs van afstand wordt hij schriftelijk in de gelegenheid gesteld om alsnog met een bewijs van afstand te komen.

Ook indien het bewijs van afstand niet op de juiste wijze is gelegaliseerd of van apostille is voorzien of niet is vertaald wordt verzoeker in de gelegenheid gesteld dit te herstellen.

4.3 *Verzoeker heeft al het mogelijke gedaan om afstand te doen*

Artikel 9 eerste lid, onder b bepaalt dat verzoeker al het mogelijke moet doen om afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit. Het kan voorkomen dat verzoeker wel de vereiste inspanningen heeft verricht om afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit maar dat door omstandigheden niet is gelukt. De RWN biedt de mogelijkheid om een verzoeker die al het mogelijke heeft gedaan om afstand te doen te ontslaan van de afstandsverplichting. In dat geval wordt verzoeker bericht dat van hem geen verdere stappen worden verlangd voor het doen van afstand.

Of aangenomen kan worden dat verzoeker redelijkerwijs al het mogelijke heeft ondernomen om zijn oorspronkelijke nationaliteit te verliezen is een individuele beoordeling. Een algemene richtlijn kan hiervoor niet worden gegeven. Om hierin eenduidig op te treden en om zicht te krijgen op feiten en omstandigheden die de afstandsverplichting beïnvloeden moeten zaken waarin wordt overwogen om verzoeker te ontslaan van de afstandsverplichting omdat deze redelijkerwijs al het mogelijke heeft gedaan om afstand te doen worden voorgelegd aan het knopendoorhakteam. (zie onder 5)

4.4 *Beoordeling oude zaken*

Uitgangspunt is dat verzoeker zelf verantwoordelijk is voor het doen van afstand. Hij heeft bij het indienen van zijn naturalisatieverzoek een verklaring ondertekend dat hij na naturalisatie afstand zal doen en is er bij de kennisgeving nogmaals op gewezen dat hij afstand moet doen. Het gegeven dat de IND deze zaken lange tijd heeft laten liggen is op zich dan ook geen reden om verzoeker te ontslaan van zijn afstandsverplichting.

Wel zal rekening gehouden moeten worden met het feit dat de IND in bepaalde gevallen niet heeft gereageerd op vragen van verzoeker. De vertraging in de afstandsprocedure komt in dat geval voor rekening van de IND en verzoeker zal een redelijke termijn worden gegeven om de afstandsprocedure alsnog op te starten of af te ronden.

Ook zal het feit dat de zaak al erg lang ligt een punt van overweging zijn bij de beoordeling van de vraag of worden aangenomen dat redelijkerwijs al het mogelijke is gedaan om afstand te doen. Hoe deze afweging uitvalt hangt voorts af van alle overige omstandigheden. (zie onder 4.3)

4.5 *Alsnog beroep op uitzonderingscategorie*

Niet alle verzoekers zijn verplicht afstand te doen van hun oorspronkelijke nationaliteit. In artikel 9 derde lid RWN wordt een vijftal uitzonderingen genoemd. Voorst worden in de Handleiding, bij de toelichting bij artikel 9 eerste lid, de categorieën verzoekers genoemd van wie redelijkerwijs niet kan worden verlangd dat zij afstand van hun oorspronkelijke nationaliteit doen.

De beoordeling of iemand tot een uitzonderingscategorie behoort vindt plaats bij de beoordeling van het naturalisatieverzoek.

Indien in de afstandsprocedure alsnog een beroep wordt gedaan op een van de uitzonderingscategorieën wordt dit gehonoreerd indien blijkt dat bij de beoordeling van het naturalisatieverzoek ten onrechte een afstandsverplichting is opgelegd, bijvoorbeeld omdat verzoeker ten tijde van de indiening van het verzoek was toegelaten als vluchteling of gehuwd was met een Nederlander.

Indien verzoeker na naturalisatie (of na indiening van het verzoek) alsnog onder een uitzonderingscategorie komt te vallen door bijvoorbeeld het huwelijk met een Nederlander, brengt dit geen verandering in zijn afstandsverplichting.

Indien alsnog een beroep wordt gedaan op het verlies van vermogenrechtelijke rechten, financieel nadeel, militaire dienst of overige bijzondere redenen geldt dat van verzoeker verlangd kan worden dat hij zelf onderzoek instelt naar de gevolgen van het verlies van hun nationaliteit voordat hij de afstandsverklaring ondertekent. Een dergelijk beroep wordt in beginsel niet gehonoreerd.

Dit neemt niet weg dat onder omstandigheden het vasthouden aan de afstandsplicht er toe leidt dat aan verzoeker onredelijke eisen worden gesteld. In dat geval dient de zaak te worden voorgelegd aan het knopendoorhakteam (zie onder 5).

5. Beleidsmatige knelpunten

Op dit moment bestaat onvoldoende zicht op de vragen en problemen die zich zullen gaan voordoen bij het wegwerken van de afstandszaken. In de werkinstructie kan hierop dan ook niet of onvoldoende worden ingegaan.

Aan de hand van de vragen en problemen die bij het bestuderen van de afstandsdossiers naar boven komen zal actie ondernomen worden en uitvoeringsbeleid worden ontwikkeld.

Hiervoor wordt een knopendoorhakteam (KDT) ingesteld bestaand uit medewerkers van het project oude afstandszaken (zie onder 12), AUB en IMO. In het KDT kan in individuele zaken een knoop worden doorgehakt t.a.v. de vraag of afstand kan/moet worden verlangd en worden standpunten en vervolgacties bepaald m.b.t. knelpunten.

Besluitvorming uit het KDT wordt verwerkt in een “overzicht Afstand”. Wijzigingen het overzicht Afstand worden in het BIS besproken en in het MT geaccordeerd

6. Kennisgeving dat verzoeker heeft voldaan aan afstandsverplichting

Als verzoeker heeft aangetoond dat hij afstand heeft gedaan van zijn oorspronkelijke nationaliteit of als aannemelijk is geworden dat hij al het nodige heeft gedaan om afstand te doen en verder wordt vrijgesteld van de afstandsverplichting, wordt verzoeker en de gemeente hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.

Zie AO-instructie

7. Intrekkingsprocedure

Indien de betrokkene, ondanks zijn eerdere verklaring bereid te zijn tot het doen van afstand van zijn oorspronkelijke nationaliteit, na totstandkoming van de naturalisatie heeft nagelaten al het mogelijke te doen om zijn oorspronkelijke nationaliteit te verliezen, kan worden overgegaan tot intrekking van het besluit waarbij het Nederlanderschap is verleend.

Uitgangspunt daarbij is dat de IND wel belang heeft bij het doen van afstand van betrokkene maar niet bij onnodige intrekkingen.

In praktijk is gebleken dat verzoekers vaak slecht weten wat er precies van hen verlangd wordt m.b.t. de afstandprocedures. Om onnodige intrekkingsprocedures te voorkomen wordt, voordat definitief tot intrekking van het Nederlanderschap wordt overgegaan, een voornemen gestuurd en wordt verzoeker in principe gehoord over zijn acties om afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit. Daarbij kan nadere uitleg worden gegeven over wat nu precies van verzoeker verlangd wordt m.b.t. zijn afstandsverplichting, kan uitleg worden gegeven over de gevolgen van de intrekking van het Nederlanderschap en kan hem zonodig nogmaals een termijn worden gegeven om daadwerkelijk afstand te doen.

8. gevolgen intrekking Nederlandschap

8.1 Gevolgen voor reguliere verblijfsvergunning

Het Nederlandschap gaat verloren op de datum van intrekkingbesluit. De intrekking heeft geen terugwerkende kracht.

De eerder verleende verblijfstitel herleeft niet automatisch.

Op het moment dat het Nederlandschap wordt ingetrokken zal verzoeker in de systemen zijn opgenomen onder code 98, geen verblijfstitel (meer). Via de koppeling van systemen zal ook aan andere instanties worden doorgegeven dat verzoeker geen verblijfstitel meer heeft en dat zal gevolgen hebben voor bijv. uitkeringen.

Om deze gevolgen te beperken is van belang dat verzoeker op zo kort mogelijke termijn een aanvraag om een verblijfsvergunning indient.

8.2 Wedertoelating

In VC B4. 2 worden regelingen gegeven voor de wedertoelating van oud-Nederlanders die het Nederlandschap hebben verloren in verband met de afstandsverplichting. (paragraaf 2.2 - paragraaf 2.4)

De verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd (artikel 14 Vreemdelingenwet) kan worden verleend aan de vreemdeling die:

- het Nederlandschap op grond van artikel 15, onder d, RWN heeft verloren;
- op het moment waarop het Nederlandschap werd verleend ten minste drie aaneengesloten jaren op grond van artikel 8, onder a, b, e of l, Vreemdelingenwet rechtmatig in Nederland verbleef;
- het hoofdverblijf niet buiten Nederland heeft verplaatst;
- geen gevaar vormt voor de openbare orde of nationale veiligheid;
- wier aanvraag is ontvangen binnen zes maanden na bekendmaking van het besluit waarbij het Nederlandschap is ingetrokken.

De verblijfsvergunning regulier voor onbepaalde tijd (artikel 20 Vreemdelingenwet) kan worden verleend aan de vreemdeling die:

- het Nederlandschap op grond van artikel 15, onder d, RWN heeft verloren;
- op het moment waarop het Nederlandschap werd verleend ten minste vijf aaneengesloten jaren rechtmatig verblijf op grond van artikel 8, onder a, b, e of Vreemdelingenwet rechtmatig in Nederland verbleef;
- het hoofdverblijf niet buiten Nederland heeft verplaatst;
- geen gevaar vormt voor de openbare orde of nationale veiligheid;
- wier aanvraag is ontvangen binnen zes maanden na bekendmaking van het besluit waarbij het Nederlandschap is ingetrokken.

De aanvraag tot het verlenen van de verblijfsvergunning wordt niet afgewezen op de enkele grond dat de vreemdeling:

- niet beschikt over een geldige machtiging tot voorlopig verblijf
- niet zelfstandig en duurzaam beschikt over voldoende middelen van bestaan;
- tussen het verlies van het Nederlandschap en de ontvangst van de aanvraag voor een werkgever arbeid heeft verricht, zonder dat aan de Wet arbeid vreemdelingen is voldaan.

De verblijfsvergunning wordt verleend onder de beperking 'wedertoelating'.

8.3 Gevolgen intrekking Nederlandschap voor de kinderen

Het intrekkingbesluit kan ook verlies van het Nederlandschap tot gevolg hebben ten aanzien van de minderjarige kinderen die zijn meegenaturaliseerd.

Uitgangspunt is dat de minderjarige het Nederlandschap verliest indien zijn vader of moeder die nationaliteit verliest door intrekking van het naturalisatiebesluit als bedoeld in artikel 15, eerste lid, aanhef en onder d, RWN. (Artikel 16 eerste lid onder d RWN)

Het verlies van het Nederlanderschap treedt op grond van het tweede lid van art 16 RWN echter niet in:

- indien en zolang een ouder het Nederlanderschap bezit of
- als het kind door intrekking staatloos zou worden.
- Als het kind zijn Nederlanderschap ontleent aan artikel 3, derde lid RWN

8.4 *Gevolgen van de intrekking voor de namen van betrokkene*

Na intrekking van het Nederlanderschap heeft betrokkene alleen nog zijn oorspronkelijke nationaliteit. Op zijn namen is na de intrekking het recht van toepassing van het land waarvan hij de nationaliteit bezit. Dit vloeit voort uit artikel 1 Wet Conflictenrecht Namen (WNC).

Dit betekent dat betrokkene terugkeert naar de namen die hij onmiddellijk vóór zijn naturalisatie had, tenzij de destijds verkregen naamswijziging of vaststelling wordt erkend door het land waarvan hij de nationaliteit bezit (bijvoorbeeld op grond van de op 4 september 1958 te Istanbul gesloten CIEC-Overeenkomst inzake verandering van geslachtsnamen en voornamen (*Trb.*1960,48).

9. bezwaar en beroep

Het besluit tot intrekking van het Nederlanderschap is een beschikking als bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Betrokkene kan tegen de beschikking bezwaar maken. Dit bezwaar heeft echter geen schorsende werking.

Nu het instellen van bezwaar geen schorsende werking heeft zal betrokkene een verblijfsvergunning moeten aanvragen. (zie onder 8.2 en 8.3)

In bezwaar is sprake van een volledige heroverweging (artikel 7:11 Awb). Dit betekent dat feiten en omstandigheden die zich hebben voorgedaan na intrekking van het Nederlanderschap, zoals het alsnog overleggen van een bewijs van afstand, meegenomen moeten worden.

Wordt het bezwaar gegrond verklaard, dan wordt het intrekkingbesluit herroepen. De herroeping werkt terug tot de datum van het intrekkingbesluit. Hierdoor wordt betrokkene geacht nimmer het Nederlanderschap door intrekking te hebben verloren.

Bij een ongegrond bezwaar is beroep mogelijk bij de rechtbank, sector Bestuursrecht.

10. Bekendmaking intrekkingbesluit

Het besluit tot intrekking wordt aangetekend gezonden aan de personen van wie het Nederlanderschap is ingetrokken. Ook de gemeente wordt op de hoogte gesteld van de intrekking.

Zie AO-instructie

11. Administratieve verwerking door gemeente

De burgemeester bevordert dat:

- het besluit tot intrekking wordt verwerkt in de GBA;
- de Nederlandse reisdocumenten die zijn uitgereikt aan betrokkene en zijn eventuele kinderen die in het verlies hebben gedeeld, worden ingenomen;
- de politie wordt ingelicht met betrekking tot de nationaliteitsmutatie(s);
- betrokkenen er op worden gewezen hun verblijfsrechtelijke positie bij de Immigratie-en Naturalisatiedienst (IND) te regelen;
- in voorkomende gevallen de akten van de burgerlijke stand worden bijgewerkt.

12. Achterstandsproject oude afstandszaken

In de periode 1997 tot heden heeft het intrekken van het Nederlandschap als geen afstand wordt gedaan een lage prioriteit gehad. Hierdoor is een voorraad ontstaan van bijna 8000 zaken.

In het najaar van 2005 wordt in Hoofddorp een project gestart om deze voorraad weg te werken. Het project ziet op alle afstandsprocedures na verlening van het Nederlandschap, m.u.v. de zaken van de Nederlandse Antillen en Aruba.

De voorraad oude afstandszaken wordt per land aangepakt.

Voordelen hiervan zijn:

- dat de voorraad in overzichtelijke eenheden wordt opgedeeld,
- per land kan geïnventariseerd worden welke kennis aanwezig is en waar nader onderzoek gedaan moet worden,
- waar nodig kan de ambassade van het land geïnformeerd worden en overleg gevoerd worden over evt. knelpunten,
- zowel oude als nieuwe zaken worden aangepakt

Bij de keuze voor een land zal steeds gekeken worden naar de aantallen en de verdeling oude en nieuwe zaken. Ook zal rekening gehouden worden met de te verwachten problemen en de beschikbare capaciteit.

Per land wordt door de beslissers die deelnemen aan het project geïnventariseerd welke informatie aanwezig is m.b.t. wet- en regelgeving, bewijs van afstand, procedures e.d.

Deze informatie wordt per land verwerkt in een overzicht Afstand. Dit overzicht wordt aangepast bij nieuwe of gewijzigde informatie.

Na inventarisatie zal door het project waar nodig aanvullende informatie worden opgevraagd bij Bureau Land en Taal of gevraagd worden om actualisering van de informatie.

De voorraad zaken van een land wordt, voordat daadwerkelijk wordt begonnen met de zaken uit een bepaald land door beslissers bekeken.

Doel hiervan is zicht krijgen op de problemen die spelen bij het oppakken van deze zaken en daarmee op eventuele vervolgactie die nodig zijn om behandeling van deze zaken op te pakken.

- houding/medewerking autoriteiten
- klopt onze informatie
- beleidsmatige knelpunten